

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



**ФАКУЛЬТЕТ
РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
ПЕРЕКЛАДУ**



**Кафедра італійської і французької
філології та перекладу**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Кафедра	Кафедра італійської і французької філології та перекладу
Факультет	Факультет романської філології і перекладу
Викладач	доктор філол. наук. Корбозерова Н.М., професор кафедри італійської і французької філології та перекладу
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр	1 курс, I семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі: лекції – 10 год\2 год семінарські заняття – не передбачено практичні заняття – 20 год\ 2 год самостійна робота – 60 год.\86 год
Мова викладання	Італійська, українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Курс орієнтований на формування у студентів здатності до професійного аналізу та перекладу італійських художніх текстів крізь призму сучасних когнітивних і дискурсивних парадигм. Основними завданнями є розвиток перекладацької компетентності, зокрема стратегічного мислення, критичної рефлексії, уміння інтерпретувати смислові структури оригіналу, адаптувати стилістичні й культурні особливості вихідного тексту до норм мови перекладу. Зміст дисципліни охоплює актуальні стратегії та тактики художнього перекладу, зокрема когнітивні механізми концептуалізації, текстоутворення, прагматичні й жанрово-стилістичні параметри. Особлива увага приділяється питанням інтерпретації культурних реалій, фігуративності, міжетекстовості, лексико-граматичних трансформацій, а також авторського стилю як об'єкта перекладацького

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

**«Стратегії та тактики перекладу
італійських художніх творів: когнітивно-
дискурсивний аспект»**

Спеціальність: В11 Філологія

Спеціалізація: В11.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська

Освітня програма:

Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії та міжкультурна комунікація (італійська мова і друга іноземна мова)

	відтворення. Дисципліна передбачає ознайомлення з працями провідних дослідників у сфері перекладознавства та когнітивної лінгвістики, зокрема італійських авторів, а також аналіз перекладів сучасної італійської художньої літератури. Курс спрямований на розвиток умінь самостійно досліджувати італійськомовні тексти, застосовувати теоретичні знання у перекладацькій практиці та критично осмислювати перекладацькі рішення.
Мета вивчення дисципліни <i>(Чому це цікаво й потрібно вивчати?)</i>	Метою викладання дисципліни є розширення, поглиблення й узагальнення перекладознавчої та лінгвістичної підготовки студентів магістратури, розвиток здатності до комплексного аналізу художнього тексту в межах когнітивно-дискурсивної парадигми, формування навичок міждисциплінарного осмислення перекладацьких рішень, опанування сучасних стратегій перекладу з урахуванням жанрових, стилістичних і культурно-мовних особливостей італійської художньої літератури. Курс спрямований на формування професійних компетентностей, що передбачають інтерпретацію мовно-естетичних і когнітивних особливостей оригіналу, адаптацію авторського стилю до українського читацького контексту, а також критичне осмислення функціонального впливу тексту перекладу. Особлива увага приділяється взаємозв'язку мовної структури, культурних кодів і авторської інтенції. Вивчення цієї дисципліни є актуальним і необхідним, оскільки: • забезпечує глибоке розуміння художнього тексту як культурного і когнітивного феномену; • розвиває фахове перекладацьке мислення, інтерпретативні навички та чуття до мовної образності; • надає практичні інструменти для здійснення перекладу творів, релевантного до сучасних комунікативних і літературних вимог; • сприяє підготовці конкурентоспроможних фахівців у сфері художнього перекладу та міжкультурної комунікації. •
Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i>	Після опанування курсу студенти мають: Знати: • основні концепції та стратегії перекладу художнього тексту в межах когнітивного та дискурсивного підходів; • особливості передачі стилістичних, культурних і прагматичних елементів італійської художньої прози та поезії; • типові перекладацькі трансформації при роботі з художнім ідіолоктом, інтертекстуальністю, метафорикою; • теоретичні засади аналізу художнього дискурсу, способи збереження авторської інтенції, ритму, композиції; • італомовну терміносистему, що використовується у

	перекладознавстві, та її українські відповідники. Уміти: - аналізувати художні тексти італійською мовою з позицій когнітивної лінгвістики та дискурс-аналізу; - здійснювати переклад художніх текстів з урахуванням стилістичних, жанрових, культурних і прагматичних особливостей; - обґрунтовувати вибір перекладацьких стратегій та тактик на основі теоретичного аналізу тексту; - виявляти та передавати специфіку художньої образності, метафорики, алюзій і культурно маркованих елементів; - формулювати аргументовану оцінку якості перекладу, застосовуючи сучасні критерії перекладознавчого аналізу; - користуватися сучасними науковими джерелами італомовної літератури та проводити реферування теоретичних праць у галузі художнього перекладу.
Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i>	Знання: - Знати основні теорії художнього перекладу та когнітивно-дискурсивні підходи до інтерпретації текстів; - Знати структурні, стилістичні, жанрові особливості італійської художньої мови; - Знати принципи аналізу літературного тексту як когнітивного та комунікативного феномену. Уміння: - Аналізувати художні тексти з точки зору авторської інтенції, культурних кодів та жанрових особливостей; - Здійснювати переклад з італійської на українську з дотриманням норм художнього стилю, з урахуванням контексту і цільової аудиторії; - Аргументовано обирати та застосовувати перекладацькі стратегії та тактики відповідно до типу тексту. Навички: - Володіти прийомами когнітивного, прагматичного та стилістичного аналізу тексту; - Застосовувати на практиці методи дослідження і перекладу художнього дискурсу; - Володіти сучасною італомовною перекладознавчою термінологією; - Уміти здійснювати текстоцентричний переклад з урахуванням міжкультурних відмінностей. Комунікація: - Здатність ефективно комунікувати у міжмовному та міжкультурному середовищі; - Уміння обґрунтовувати та пояснювати власні перекладацькі рішення в професійній спільноті; - Здатність до співпраці у командних перекладацьких проєктах, враховуючи фахову етику та стандарти. Автономність і відповідальність: - Здатність самостійно ухвалювати перекладацькі рішення, враховуючи специфіку художнього тексту; - Вміння організовувати власну діяльність, планувати етапи перекладу, керувати часом; - Усвідомлення відповідальності за якість результату перекладу; - Орієнтованість на безперервний професійний розвиток і самостійне опанування нових підходів у сфері перекладу художньої літератури.

Види занять і їхній розподіл за годинами									
№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота		лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
Модуль I									
Змістовий модуль 1. Стратегії та тактики перекладу італійських художніх творів: когнітивно-дискурсивний аспект									
1.	Когнітивні засади художнього перекладу: концептуалізація і категоризація.	18	2	4	12	17	1		16
2.	Дискурсивні особливості італійської художньої прози та поезії	18	2	4	12	17	1		16
3.	Міжкультурні трансформації у перекладі: лакуни, алюзії, культурно-специфічні елементи	18	2	4	12	19		1	18
4.	Стратегії перекладу метафори, ідіолекту й інтертекстуальності в сучасній італійській літературі	18	2	4	12	19		1	18
5.	Переклад художнього тексту як творчий процес: баланс між вірністю та інтерпретацією.	18	2	4	12	18			18
	Разом годин за модулем	90	10	20	60	90	2	2	86
Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни					Змістовий модуль 1. «Стратегії та тактики перекладу італійських художніх творів: когнітивно-дискурсивний аспект» Теми: 1. Когнітивні засади художнього перекладу: концептуалізація і категоризація. 2. Дискурсивні особливості італійської художньої прози та поезії 3. Міжкультурні трансформації у перекладі: лакуни, алюзії, культурно-специфічні елементи				

4. Стратегії перекладу метафори, ідіолекту й інтертекстуальності в сучасній італійській літературі
5. Переклад художнього тексту як творчий процес: баланс між вірністю та інтерпретацією.

Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності з вивчення навчальної дисципліни «Стратегії та тактики перекладу італійських художніх творів: когнітивно-дискурсивний аспект» здійснюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)).

Рейтинг вираховується в рейтингових балах, а підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 4-бальною шкалою та за шкалою ЄКТС.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента

Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю аудиторної та самостійної роботи з дисципліни, викладач занотовує у Журнал обліку роботи викладача і оголошує на практичних/семінарських заняттях.

Оцінка «відмінно» («5») виставляється студенту, якщо теоретичні питання, винесені на розгляд, викладені у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі практичні завдання, передбачені, виконані в повному обсязі. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтуються на глибокому знанні матеріалу. Відповіді є змістовними, логічними та чіткими. Мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично правильним. Допускається до 4-х граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 90% – 100% правильно виконаних завдань.

Оцінка «добре» («4») виставляється студенту, якщо теоретичні питання, винесені на розгляд, викладені у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені навчальні практичні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні матеріалу. Відповіді у переважній більшості є змістовними, логічними та чіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично коректним (допускається невиконання 1-2 вимог до форми). Допускається до 8 граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 75% – 89% правильно виконаних завдань.

Оцінка «задовільно» («3») виставляється студенту, якщо теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення. Відповіді є незмістовними, нелогічними та нечіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним (допускається невиконання 3-4 вимог до форми). Допускається до 8 граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 50% – 74% правильно виконаних завдань.

Оцінка «незадовільно» («2») виставляється, якщо студент не викладає більшої частини програмного матеріалу, неправильно виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. Переважна більшість відповідей є незмістовними, нелогічними та нечіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним (допускається невиконання 4-5 вимог до форми). У відповідях студента зафіксовано 12 та більше граматичних, лексичних або орфографічних помилок. Менше 49% правильно виконаних завдань.

У разі невиконання студентом завдань аудиторної та самостійної роботи без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує «нуль» (0) балів. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за письмовою згодою декана факультету та викладача, має право на відпрацювання аудиторної та самостійної роботи. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Студенти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Підсумковий модульний контроль проводиться у вигляді написання *модульної контрольної роботи*, що спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння знань, навичок та вмінь, визначених у програмі навчальної дисципліни. Модульна контрольна робота є письмовою, складається із двох практичних завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу за таблицею:

90% і більше	63 - 70 балів	5 (відмінно)
75% - 89%	53 - 62 балів	4 (добре)
50% - 74%	35 - 52 балів	3 (задовільно)
49% і менше	34 бали і менше	2 (незадовільно)

Оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	50 балів
«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів
«незадовільно»	20 балів
неявка на МКР	0 балів

У разі відсутності студента на МКР без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує «нуль» (0) балів. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за письмовою згодою декана факультету та викладача, має право написати МКР в індивідуальному порядку.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «**Стратегії та тактики перекладу італійських художніх творів: когнітивно-дискурсивний аспект**» здійснюється у формі заліку.

Вимоги до заліку

Форми контролю:- усна співбесіда;

- виконання практичного завдання.

Критерії оцінювання:

Залік відбувається в усній формі. Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог з конкретних складових заліку. На заліку студент має виконати такі **завдання**:

I Відповідь на теоретичне питання

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал відповідних курсів (дає вичерпне визначення тих чи інших перекладознавчих категорій та перекладацьких прийомів) та вільно ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичними знаннями та без суттєвих труднощів ілюструє засвоєні мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 «задовільно»	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з відповідних курсів та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
2 «не задовільно»	Студент не оволодів теоретичними знаннями відповідних курсів та не може навести практичні приклади.

II Лінгвістичний аналіз, інтерпретація італомовного тексту та його переклад:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення лінгво-стилістичного аналізу тексту. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент здійснює достатньо адекватний лінгво-стилістичний аналіз.
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)). Студент здійснює відносно адекватний лінгво-стилістичний аналіз.
2 «не задовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки,

що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент здійснює неадекватний лінгвостилістичний аналіз.

Виконання кожного завдання оцінюється окремо. Виставляється оцінка, яка дорівнює середньому арифметичному балу за всі три завдання, округленому до цілого числа.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо середній арифметичний бал за відповіді з трьох питань становить не менше трьох балів.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо середній арифметичний бал за відповіді з трьох питань становить менше трьох балів.

8.2 Організація оцінювання:

- **семестрове оцінювання** навчальних досягнень студентів з дисципліни «**Стратегії та тактики перекладу італійських художніх творів: когнітивно-дискурсивний аспект**» має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР

- **підсумкове оцінювання** навчальних досягнень студентів з дисципліни «**Стратегії та тактики перекладу італійських художніх творів: когнітивно-дискурсивний аспект**» здійснюється у формі заліку

Відмітка про залік «зараховано», «не зараховано» та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано», а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано», оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	A	90-100	} Зараховано
Добре	B	82-89	
	C	75-81	
Задовільно	D	66-74	
	E	60-65	
Незадовільно	FX	0-59	} не зараховано

Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)

Знати:
основні напрямки розвитку філологічної науки, методів філологічних досліджень, основ мовознавчих наук;
Вміти:
аналізувати сучасні соціальні та етичні проблеми, наукові школи, напрямки, концепції, джерела гуманітарного знання;
Володіти
формами і методами наукового пізнання, 3.4. Володіти

	основними поняттями, термінами, положеннями мовознавства та орієнтуватися на здобутки сучасної науки; сукупністю знань про структуру мовної системи, уміти оперувати цими знаннями у процесі професійної діяльності: аналізувати, зіставляти, групувати факти мови, використовувати методи відповідного лінгвістичного опису.
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основна література: 1. Eco, U. (2003). <i>Dire quasi la stessa cosa. Esperienze di traduzione</i>. Milano: Bompiani. 2. Rossi, M. (2011). <i>Tradurre la letteratura</i>. Roma: Carocci. 3. Dardano, M., & Trifone, P. (2001). <i>Grammatica italiana con nozioni di linguistica</i>. Bologna: Zanichelli 4. Balboni, P. E. (2013). <i>Le sfide di Babele. Insegnare le lingue nelle società complesse</i>. Torino: UTET. 5. Scarpa, F. (2001). <i>La traduzione specializzata. Un approccio didattico professionale</i>. Milano: Hoepli. 6. Venuti, L. (1995). <i>The Translator's Invisibility</i>. London: Routledge. Додаткова література: 7. Baker, M. (2011). <i>In Other Words</i>. London: Routledge. 8. Kussmaul, P. (2000). <i>Training the Translator</i>. Amsterdam: John Benjamins. 9. Sniahniova, S. (2019). <i>Теорія перекладу: когнітивний підхід</i>. Київ: КНЛУ. 10. Кушнерик, О.І. (2016). <i>Теорія і практика перекладу художніх текстів</i>. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 11. 12. Brunette, L., Gagnon, C., & Hine, J. (2005). <i>Le processus de traduction</i>. Roma: Armando Editore. 13. . Newmark, P. (1988). <i>A Textbook of Translation</i>. New York: Prentice Hall. 14. Munday, J. (2016). <i>Introducing Translation Studies</i>. London: Routledge.
Форми і способи поточного та семестрового контролю	Контроль результатів навчання студента з дисципліни «Стратегії та тактики перекладу італійських художніх творів: когнітивно-дискурсивний аспект» здійснюється у формі <i>поточного, рубіжного, підсумкового модульного та підсумкового семестрового контролю</i> (заліку). <i>Вхідний контроль</i> застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань студентів і слугує орієнтиром для реалізації студенто-центрованого підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання. <i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється <i>аудиторна, самостійна робота</i> та інші види навчальної діяльності студента. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському/практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських/практичних заняттях.

	<i>Підсумковий модульний контроль</i> проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання у межах годин, відведених на практичні заняття. <i>Підсумковий семестровий контроль</i> – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр (сесію), що з дисципліни «Стратегії та тактики перекладу італійських художніх творів: когнітивно-дискурсивний аспект» здійснюється у формі заліку.
--	--

Затверджено на засіданні кафедри італійської і французької філології та перекладу протокол № 14 від «03» червня 2025р.

Завідувач кафедри



Філоненко Н.Г.